

**PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**AUDITO ATASKAITA
DĖL PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
2017 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO
IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ,
BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO**

2018 m. liepos 13 d. Nr. IV-5

Plungė

Su audito ataskaita galima susipažinti

Plungės rajono savivaldybės interneto puslapyje www.plunge.lt

TURINYS

SANTRAUKA	3
Audito tikslas ir apimtis	3
Išvados	3
Rekomendacijos	5
ĮŽANGA	6
AUDITO REZULTATAI	9
I. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VERTINIMAS	9
1. Pagrindiniai Savivaldybės biudžeto rodikliai	9
2. Savivaldybės biudžetui žemės nuomos mokesčių surinkimas neefektyvus	11
II. SAVIVALDYBĖS SKOLA IR SKOLINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	13
III. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS	14
IV. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS	14
1. Kelių apskaita vis dar nėra tiksli	15
2. Rekomendacija dėl nebaigtos statybos sąskaitose apskaitomų darbų ar išlaidų vertės perkėlimo į kitas turto ar sąnaudų sąskaitas teikiama kasmet, tačiau reikiamas dėmesys šiai problemai spręsti kol kas dar neskiriamas	18
3. Dėl valstybinės žemės sklypų pagal panaudos sutartis perėmimo ir apskaitos	19
V. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO TEISĖTUMO VERTINIMAS	20
1. Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų	20
2. Dėl socialinio būsto ar Savivaldybės būsto nuomos administravimo	21
3. Inventorizacijos atlikimui ir rezultatų įvertinimui neskiriamas reikiamas dėmesys	22
4. Dėl socialinio būsto ir Savivaldybės būsto plėtros	24
5. Teisinės paslaugos	24
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	25
PRIEDŲ SĄRAŠAS	28

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹ ir Vietos savivaldos įstatymo² reikalavimą prižiūrėti, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, bei teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, atlikome:

- 2017 metų Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų auditą;
- 2017 metų Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audito tikslai:

- įvertinti 2017 metų Savivaldybės biudžeto sudarymą ir vykdymą, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų teisingumą ir atitikimą teisės aktų reikalavimams, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą;
- pareikšti nepriklausomas nuomones dėl Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių;
- pareikšti nepriklausomas nuomones dėl Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.

Informacija apie audito tikslą ir apimtį pateikiama 2 priede.

Auditas atliktas vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. V-13 patvirtintą Plungės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veiklos planą ir 2017 m. rugsėjo 4 d. pavedimą Nr. V-9. Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Danutė Jarašiūnienė, kontrolieriaus pavaduotoja Laima Jurgutienė (grupės vadovė) ir vyriausioji specialistė Nijolė Gurčinė.

Audituojamas subjektas – Plungės rajono savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 188714469, adresas: Vytauto g. 12, Plungė), Plungės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) biudžeto asignavimų valdytojai, viešojo sektoriaus subjektai, dalyvaujantys konsolidavimo procese.

Išvados

Dėl 2017 m. biudžeto

Įvertinę Savivaldybės biudžeto sudarymą, administravimą ir vykdymą, reikšmingų klaidų nenustatėme. Savivaldybės biudžeto pajamų planas įvykdytas, tačiau žemės nuomos mokesčių administravimas Savivaldybėje turi spragų. Nemažėjančios valstybinės žemės nuomos mokesčio nepriemokos byloja, kad Savivaldybės administracijoje nepakankamas dėmesys skiriamas skolų

¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 1 d.

² Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 straipsnio 1 dalis ir 9 dalies 10 punktas.

išieškojimui. Su įsiskolinusiais valstybinės žemės nuomotojais nuomos sutartys nenutraukiamos, jie ir toliau naudojami valstybine žeme.

Dėl Savivaldybės 2017 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Savivaldybės 2017 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas. Atlikę Plungės rajono savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito procedūras, reikšmingų klaidų nenustatėme.

Dėl Savivaldybės 2017 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Įvertinę Savivaldybės 2017 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, pažymėjome, kad jis dar neparodo teisingos nuosavybės teise priklausančio turto vertės, nes apskaitoje neregistruotas ir finansinėse ataskaitose nenurodytas turimas biologinis turtas. Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje apskaitytų kelių ilgis nurodytas ne prie visų apskaitos registruose apskaitytų kelių.

Savivaldybės administracija, organizuodama ir vykdydama metinę inventurizaciją, neužtikrina tinkamo inventurizacijos atlikimo, nes komisija, atlikdama „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ sąskaitoje apskaitytų vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventurizaciją, nesudarė turto, kuris nėra registruotas apskaitoje, sąrašo, nenustatė apskaitoje neregistruoto turto vertės, taip pat ilgalaikio materialiojo turto, apie kurį apskaitoje nėra jį apibūdinančių duomenų.

Yra reikšmingų turto sumų, kurių buvimo patvirtinimo negavome, nes subjektai inventurizaciją atliko nesilaikydami teisės aktų reikalavimų. Vidaus kontrolės ir apskaitos trūkumai didina klaidų riziką Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje.

Dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo teisėtumo

Atlikę Savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumo vertinimą, nustatėme, kad nepakankamai sparčiai vyksta turto teisinė registracija, neužtikrinama sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolė, nesant pasirašomų žemės nuomos ar panaudos sutarčių registracijos Savivaldybės administracijos patvirtintuose dokumentų registruose, negalėjome pritaikyti audito procedūrų ir įsitikinti, kad visi pagal panaudos sutartis naudojami žemės sklypai yra apskaityti nebalansinėje sąskaitoje; disponuojant turtu ne visada laikomasi teisės aktų reikalavimų; neužtikrintas transporto naudojimo skaidrumas; dėl nebaigtos statybos sąskaitose apskaitomų darbų ar išlaidų vertės perkėlimo į kitas turto ar sąnaudų sąskaitas teikiama kasmet audito ataskaitose, tačiau reikiamas dėmesys šiai problemai spręsti kol kas dar neskiriamas.

Inventurizacijos komisija, atlikdama turto inventurizaciją, nevertino ir nesiūlė skaičiuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų nuvertėjimo. Savivaldybės administracijos bei administruojančios įmonės darbuotojai, kurie atsakingi už nuomos mokesčio administravimą, laiku nepriima sprendimų dėl nuomos sutarčių nutraukimo ir nepriemokų išieškojimo.

Savivaldybės tarybos sprendimu³ patvirtintose Socialinio būsto nuomos bei Savivaldybės būsto nuomos sutartyse delspinigiai už laiku nesumokėtus nuomos mokesčius nėra numatyti.

Socialinio būsto fondo plėtra nesprendžia aprūpinimo būstu problemų, o lėšos naudojamos neefektyviai, nes Savivaldybė pasirinko brangią būsto įsigijimo alternatyvą – pastatų rekonstrukciją. Savivaldybės rekonstruojamų nenaudojamų pastatų (įrengiant socialinius būstus) vidutinė 1 kvadratinio metro kaina du kartus didesnė negu įsigytų butų rinkoje 1 kvadratinio metro kaina. Savivaldybės administracija, pagal pasirašytą teisinių paslaugų sutartį⁴ per 2017 metus įsigijo paslaugų už 46,38 tūkst. Eur. Pagal Administracijos pateiktus dokumentus, negalėjome įsitikinti, kad įsigyjamų paslaugų poreikis visais atvejais buvo būtinas.

Pagrindinė klaidų priežastis – silpna Savivaldybėje sukurta vidaus kontrolė.

Vidaus kontrolės veikla Savivaldybės įstaigose yra silpna – nesukurta vidaus kontrolės aplinka, kuri užtikrintų pakankamą Savivaldybės turto valdymą laikantis galiojančių įstatymų ir teisės aktų. Vidaus kontrolės svarbos supratimas audituojamuose subjektuose yra nepakankamas. Nustatėme atvejų, kai nevykdoma turimo turto kontrolė: jis neregistruojamas tinkamai ir laiku, formaliai inventorizuojamas, nesilaikoma nebaigtoje statyboje (baigus statybos darbus) esamo turto perdavimo terminų turtą eksploatuojantiems subjektams.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys dar neparodo teisingo Savivaldybei priklausančio turto: buhalterinėje apskaitoje neužregistruota vietinės reikšmės kelių vertė, biologinis turtas, nesibaigęs muziejinių kultūros vertybių apskaitoje užregistruotų simboline vieno euro verte vertinimo procesas. Nėra baigtos įgyvendinti praėjusių auditų metu teiktos rekomendacijos.

Rekomendacijos

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Numatyti priemones, užtikrinančias valstybinės žemės nuomos mokesčio mokėjimą, nepriemokų mažinimą, tinkamą žemės nuomos mokesčio administravimą (žr. audito ataskaitos 12 psl.).
2. Ieškoti glaudesnių bendradarbiavimo būdų su Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Plungės ir Rietavo skyriumi, siekiant valstybinės žemės nuomos mokesčio skolų išieškojimo ir žemės nuomos sutarčių su skolininkais nutraukimo (žr. audito ataskaitos 12 psl.).
3. Parengti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninės inventorizacijos ir teisinio įregistravimo priemonių planą, numatant lėšų šaltinius (žr. audito ataskaitos 15 psl.).

³ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimo Nr. T1-50 1 ir 2 priedas.

⁴ Teisinių paslaugų sutartis Nr. 2146/2017/BT6-01-239

4. Imtis priemonių dėl kelių (gatvių) sąrašų tikslinimo ir jų pateikimo tvirtinti Savivaldybės tarybai; įregistravimo priemonių planą numatant lėšų šaltinius (žr. audito ataskaitos 16 psl.).
5. Sukurti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad kelių apskaitos patikslinti duomenys būtų laiku pateikiami Buhalterinės apskaitos skyriui (žr. audito ataskaitos 17 psl. pastebėjimas).
6. Tinkamai pasirengti 2018 metais vyksiančiai kelių (gatvių) inventorizacijai (žr. audito ataskaitos 17 psl.).
7. Išnagrinėti priežastis bei įvertinti galimybes dėl nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų statybos, rekonstrukcijos ar remonto darbų perdavimo turtą naudojantiems subjektams ar perkėlimo į kitas ilgalaikio turto sąskaitas (žr. audito ataskaitos 18 psl.).
8. Atliekant inventorizacijas, inventorizacijos komisijoms pavesti įvertinti ir apskaičiuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų nuvertėjimą (žr. audito ataskaitos 19 psl.).
9. Registruoti Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“ ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktus (žr. audito ataskaitos 19 psl.).
10. Laikytis Plungės rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos apraše ir Plungės rajono savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamente nurodytų reikalavimų registruoti žemės panaudos sutartis (žr. audito ataskaitos 19 psl.).
11. Vadovautis CK 6.611 str. nuostata „...jei nuomininkas nemoka nuompinigių ne mažiau kaip tris mėnesius“ ir Plungės rajono savivaldybės tarybos patvirtinto⁵ aprašo nuostatomis „...jei Nuomininko įsiskolinimas (...) viršija trijų mėnesių Nuomos mokesčio sumą...“, kad nuomos sutartys būtų nutraukiamos (žr. audito ataskaitos 21 psl.).
12. Įstaigų vadovams - skirti didesnę dėmesį inventorizacijos vykdymui, rezultatų apibendrinimui ir inventorizacijos rezultatų pateikimui apskaitą tvarkantiems asmenims (žr. audito ataskaitos 22 psl.).

IŽANGA

Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Plungės rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės 2017 metų finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sąrašas patvirtintas Administracijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. D-972; 2017 m. konsolidavimo schema patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1K-33.

---

⁵ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimas Nr. T1-50 „Dėl Plungės rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 ir 2 priedas

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupę sudaro kontroliuojami 46 viešojo sektoriaus subjektai, iš jų: 43 - biudžetinės įstaigos, 2 - viešosios sveikatos priežiūros įstaigos ir Savivaldybės išdas⁶.

Šiame rinkinyje įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis 4 kontroliuojamų uždarytų akcinių bendrovių, 1 Savivaldybės įmonės kapitalas ir 3 asocijuotųjų subjektų, kurie nėra priskiriami prie viešojo sektoriaus subjektų.

Audito metu vertinome 46 viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2017 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu⁷ Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas tokios sudėties Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2017 metais Savivaldybės biudžeto asignavimus valdė 43 asignavimų valdytojai. Savivaldybės administracijai skirta daugiau kaip 40 procentų visų asignavimų. Savivaldybės 2017 metų biudžeto asignavimai paskirstyti pagal 8 programas.

Audito metu vertinome 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumą ir informacijos atskleidimą. Atlikome audito procedūras - detaliuosius testus ir pagrindines analitines procedūras. Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu⁸ Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas tokios sudėties Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2017 metus:

- Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1-sav.);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.);
- Aiškinamasis raštas;
- Skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų statistinė 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav. metinė).
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

⁶ Savivaldybės išdas – išteklių fondas, kuris, remiantis subjekto principu, laikomas atskiru apskaitos vienetu. Savivaldybės išdo tvarkytojas yra Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius. Apskaita tvarkoma atskirai nuo Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos, sudaromas atskiras finansinių ataskaitų rinkinys.

⁷ Plungės rajono savivaldybės administracijos 2018 m. gegužės 31 d. raštas Nr. AS-3665.

⁸ Plungės rajono savivaldybės administracijos 2018 m. kovo 9 d. raštu Nr. AS-1522.

Dėl Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo

Vertinome 2017 metų Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą. Vertintos sritys atrinktuose subjektuose: biudžeto projekto rengimas, valstybinės žemės nuomos mokesčio reglamentavimas ir surinkimas, biudžeto lėšų, skirtų 02 programai „Projektinės veiklos organizavimas, siekiant pritraukti investicijas“, nekilnojamojo turto teisinė registracija, inventorizacijos atlikimas. Teisės aktų, kurių nuostatų laikymasis buvo vertintas audito metu, sąrašas pateiktas 4 priede. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Audituojamas subjektas – Plungės rajono savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 188714469). Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas ėjo: iki 2017 m. lapkričio 15 d. - Albertas Krauleidis, nuo 2017 m. lapkričio 16 d. iki 2017 m. gruodžio 4 d. - Administracijos direktoriaus pavaduotojas Česlovas Kerpauskas, nuo 2018 m. gruodžio 5 d. - Gintaras Bagužis. Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja – Daiva Mažeikienė.

Savivaldybės biudžeto projektą, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimantį Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, rengia ir teikia Savivaldybės tarybai tvirtinti Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius.

Šaltinis. Plungės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba

1 pav. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai

Savivaldybės administracijos direktorius Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja Savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja

Savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už Savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja Savivaldybės turta⁹.

AUDITO REZULTATAI

I. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VERTINIMAS

1. Pagrindiniai Savivaldybės biudžeto įvykdymo rodikliai

Plungės rajono savivaldybės tarybos¹⁰ patvirtintas 2017 metų Savivaldybės biudžetas:

- 28 471,1 tūkst. Eur pajamų;
- 29 261,6 tūkst. Eur asignavimų.

2017 m. pradžioje Savivaldybė turėjo 790,5 tūkst. eurų 2016 metais nepanaudotų biudžeto lėšų likutį.

Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos¹¹ ir Biudžeto sandaros¹² įstatymais, patvirtino¹³ Plungės rajono savivaldybės 2017 metų biudžeto pajamas: 28 471,1 tūkst. Eur, iš jų: 15 599,0 tūkst. Eur - mokesčiai, 11 738,3 tūkst. Eur - dotacija, 1 093,8 tūkst. Eur - kitų pajamų, 40,0 tūkst. Eur - ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamų; ir asignavimus – 29 261,6 tūkst. Eur, iš jų:

- 13 671,5 tūkst. Eur darbo užmokesčiui;
- 2 673,6 tūkst. Eur turtui įsigyti;
- 12 916,5 tūkst. Eur kitoms prekėms ir paslaugoms.

2017 metais Savivaldybė numatė imti 818,0 tūkst. eurų ilgalaikių paskolų investicijų projektams finansuoti, tokia pati 818,0 tūkst. eurų suma biudžete numatyta paskoloms grąžinti.

Savivaldybės taryba 2017 metų biudžeto asignavimus paskirstė 43 asignavimų valdytojams:

- 15 894,0 tūkst. eurų - savarankiškosioms savivaldybės funkcijoms vykdyti;
- 2 064,9 tūkst. eurų - valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti;
- 7 639,3 tūkst. eurų - mokinio krepšeliui finansuoti;
- 2 025,1 tūkst. eurų – kitoms dotacijoms;
- 847,8 tūkst. eurų - biudžetinių įstaigų gaunamų lėšų ir pajamų už nuomą;
- 790,5 tūkst. eurų - 2017 m. sausio 1 d. esantiems įsiskolinimams padengti ir tikslinės paskirties programoms finansuoti.

⁹ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 29 straipsnio 8 dalies 5 punktas

¹⁰ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017-02-15 sprendimas Nr. T1-22

¹¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 (aktuali redakcija) 16 straipsnio 2 dalies 15 punktas;

¹² Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo Nr. I-430 (aktuali redakcija) 26 straipsnio 4 ir 5 dalys

¹³ Plungės rajono savivaldybės taryba 2017-02-15 sprendimas Nr. T1-22

2017 metų Savivaldybės biudžeto pajamų užduotis įvykdyta 99,8 proc., negauta 49,8 tūkst. Eur planuotų pajamų.

Savivaldybės biudžeto pajamų vykdymui įtakos turėjo ir suteiktos mokesčių lengvatos. Dėl Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimais 2017 metais suteiktų mokesčių lengvatų fiziniams ir juridiniams asmenims į Savivaldybės biudžetą negauta 69,4 tūkst. eurų pajamų:

- gyventojų pajamų mokesčio – 14,3 tūkst. eurų;
- žemės nuomos mokesčio – 13,8 tūkst. eurų;
- žemės mokesčio – 41,3 tūkst. eurų.

Savivaldybės tarybos sprendimais 2017 metų Savivaldybės biudžetas buvo tikslintas aštuonis kartus¹⁴ ir padidintas 4 292,1 tūkst. Eur (iš jų – 3 616,9 tūkst. Eur padidintos dotacijos, 675,2 tūkst. Eur - mokesčiai).

1 lentelė. Duomenys apie 2017 metų Savivaldybės biudžeto pajamų plano pokyčius ir įvykdymą

Savivaldybės 2017 metų biudžeto rodikliai	Planas metų pradžioje, tūkst. Eur	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Įvykdyta, tūkst. Eur	Plano įvykdymas	
				tūkst. Eur	%
Biudžeto pajamos	29 261,6	32 763,2	32713,4	-49,8	99,8
Lėšų likučiai metų pradžioje	790,5	790,5	639,3	-151,2	80,8
Paskolos	818,0	818,0	777,5	-40,5	95,05

Šaltinis. Savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma, 1-sav.) duomenys.

2017 metais į Savivaldybės biudžetą gauta 32 713,4 tūkst. Eur pajamų, t. y. pajamų užduotis įvykdyta 99,8 proc., paimta 777,5 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų, t. y. tik šiek tiek mažiau negu planuotos sumos (detali pajamų plano įvykdymo analizė pateikta 5 priede).

Patikslintas 2017 metų išlaidų planas – 34 371,7 tūkst. Eur. Per 2017 metus panaudota 33 241,8 tūkst. Eur, kas sudaro 96,7 proc. patvirtintų asignavimų.

Savivaldybė 2017 metais paėmė 777,5 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų, grąžino komerciniams bankams ir Finansų ministerijai 817,8 tūkst. Eur anksčiau paimtų ilgalaikių paskolų. Paskolų likutis 2017 m. gruodžio 31 d. – 5 680,7 tūkst. Eur. Per 2017 metus sumokėta 54,1 tūkst. Eur palūkanų.

Savivaldybės įmonių paskolų, kurioms suteiktos garantijos, likutis 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 455,1 tūkst. Eur.

Savivaldybė nepanaudojo skirtų asignavimų ir grąžino valstybės biudžetui 17,8 tūkst. Eur per 2017 metus nepanaudotų valstybės biudžeto lėšų:

- 5,4 tūkst. Eur – mokinių socialinei paramai skirtos lėšos;
- 3,5 tūkst. Eur – socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti skirtos lėšos;

¹⁴ Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimai, keitę Savivaldybės biudžeto pajamas ir asignavimus: 2017-03-30 T1-77, 2017-04-27 T1-90, 2017-05-25 T1-137, 2017-06-29 T1-157, 2017-09-21 T1-225, 2017-10-26 T1-258, 2017-11-30 T1-285, 2017-12-21 T1-302.

- 0,4 tūkst. Eur – socialinėms paslaugoms finansuoti skirtos lėšos;
- 0,1 tūkst. Eur – neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimui užtikrinti;
- 1,7 tūkst. Eur – dalyvauti rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas;
- 0,3 tūkst. Eur – kitoms valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms vykdyti;
- 1,5 tūkst. Eur – mokinio krepšelio lėšos;
- 4,5 tūkst. Eur – išlaidos, susijusios su pedagoginių darbuotojų skaičiaus optimizavimu;
- 0,1 tūkst. Eur – pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygoms gerinti;
- 0,3 tūkst. Eur – kitų tikslinių dotacijų.

2. Savivaldybės biudžetui žemės nuomos mokesčių surinkimas neefektyvus

Atlikę žemės nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo audito procedūras, nustatėme, kad valstybinės žemės nuomos mokestį administruoja Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius. Valstybinės žemės nuomos mokesčiui administruoti ir mokesčio mokėtojų duomenims kaupti Savivaldybės administracijoje naudojama „MyLOBster“ programa.

Savivaldybės tarybai Vietos savivaldos įstatymu suteikta išimtinė kompetencija teikti mokesčių lengvatas Savivaldybės biudžeto sąskaita, nurašyti beviltiškas skolas¹⁵, nustatyti apleistoms žemėms mokesčio tarifus¹⁶.

2 lentelė. Duomenys apie taikytą 4 procentų žemės vertės tarifą (apleistiems visų paskirčių valstybinės žemės sklypams (nuomojamos arba naudojamos žemės)).

Gyvenamųjų teritorijų žemė				Žemės ūkio paskirties žemei			
Savininkų sk.	Plotas ha	Sklypų sk.	Apskaičiuota žemės mokesčio vertė (Eur)	Savininkų sk.	Plotas ha	Sklypų sk.	Apskaičiuota žemės mokesčio vertė (Eur)
1	0,1592	1	16,2	437	2721,53	349	2951,35
5	1,48	4	141,6	278	1840,172	291	2993,06
1	0,032	1	6,96	46	89,316	32	476,89
1	0,1441	2	77,04	30	44,525	20	324,9
7	3,3387	11	8907,56	1	0,1241	1	6,47
4	0,8709	7	2597,64	28	113,415	22	199,56
4	0,4895	4	212,09	23	78,4349	21	230,67
7	3,3387	11	8907,56				
Iš viso:	9,8531	41	20866,65	843	4887,517	736	7182,9

Šaltinis. Valstybinė mokesčių inspekcija

3 lentelė. Duomenys apie Plungės rajono savivaldybės valstybinės žemės nuomos mokesčio surinkimą ir nepriemokas per 2017 metus

¹⁵ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017-04-27 sprendimas Nr. T1-84 „Dėl beviltiškų skolų nurašymo“

¹⁶ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017-05-25 sprendimas Nr. T1-111 „Dėl nuomos už valstybinę žemę tarifo ir mokėjimo termino nustatymo“

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pavadinimas	2017-01-01	2017-12-31	Per 2017 metus
1.	Žemės nuomos mokėtojų skaičius	1661	2178	x
2.	Planuota surinkti žemės nuomos mokesčio	x	x	160,0
3.	Apskaičiuotas žemės nuomos mokestis, iš viso iš jo: juridinių asmenų fizinių asmenų	x	x	170,6 123,1 47,5
4.	Žemės nuomos mokėtojai sumokėjo mokesčio Iš jų: juridiniai asmenys fiziniai asmenys	2,8	165,9	163,1 120,1 45,1
5.	Nepriemoka, iš viso Iš jų - delspinigiai	x	51,4 1,7	x
6.	Pradėta išieškojimo procedūra mokėtojų skaičiui, vnt. (vidaus dok. A20-1642, 2017-07-11 d.)		26	26
7.	Pradėta išieškojimo procedūra sumai		3,5	3,5
8.	Išieškota suma	x	x	Nepateikė duomenų
9.	Išsiųsta pranešimų skolininkams dėl įsiskolinimo (vnt.)	x	x	260
10.	Pripažinta beviltiškoms skolomis			1,133
11.	Nurašyta beviltiškų skolų*			1,133
12.	Suteikta lengvatų	x	x	13,8
13.	Išsiųsta žemės nuomos mokestį mokantiems fiziniams asmenims mokėjimo pranešimų	x	x	1368

Šaltinis. Kontrolės ir audito tarnyba

Esamos 51,4 tūkst. Eur valstybinės žemės nuomos mokesčio nepriemokos byloja, kad Savivaldybės administracijoje skiriamas nepakankamas dėmesys skolų išieškojimui. Per 2017 metus išieškojimo procedūra pradėta tik 26 žemės naudotojams 3,5 tūkst. Eur sumai.

Nors Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius teikia duomenis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Plungės ir Rietavo skyriui (toliau - Tarnyba), kad su žemės nuomos mokesčio skolininkais būtų nutrauktos nuomos sutartys, tačiau su įsiskolinusiais valstybinės žemės nuomotojais nuomos sutartys nenutraukiamos, jie ir toliau naudojami valstybine žeme.

Kitas atvejis, kuris paaiškėjo vertinant žemės nuomos mokesčio skolą, tai kad susidariusių skolų už žemės sklypą naudojamą statiniams ar pastatams eksploatuoti (namas, butas ar kitas statinys) susidariusios skolos negalima išieškoti, nes su turto savininkais ar valdytojais nėra net sudaryta naudojamos valstybinės žemės nuomos sutarčių.

Pagal Nacionalinės žemės tarnybos Plungės skyriaus teigimą, „jeigu skola susidariusi už statiniams eksploatuoti reikalingą žemės sklypą, pavyzdžiui, pastatytas namas, butas ar kitas statinys, kuriam nėra net sutartis sudaryta, tai nėra ko ir nutraukti. Jeigu tai žemės ūkio paskirties sklypas, Tarnyba važiuoja į vietą patikrinti, ar pagal paskirtį naudojamas žemės sklypas, ir jeigu apšėtas, surašo apžiūros protokolą, ir kadangi naudoja pagal paskirtį, sutarties nenutraukia. Paskui atsiunčia Finansų ir biudžeto skyriui raštą, kad išieškotų skolas teismine tvarka.

II. SAVIVALDYBĖS SKOLA IR SKOLINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Savivaldybės skola 2017 metų pabaigoje sudarė 6 939,1 tūkst. Eur ir, palyginti su 2016 m., mokėtinos sumos sumažėjo 179,4 tūkst. Eur. Savivaldybės paimtų ir negrąžintų paskolų likutis – 5 680,7 tūkst. Eur; per 2017 metus sumažėjo 40,3 tūkst. Eur nuo 5 721,0 tūkst. Eur 2017 metų pradžioje iki 5 680,7 tūkst. Eur metų pabaigoje.

Savivaldybė 2017 metais laikėsi teisės aktuose nustatytų skolinimosi limitų ir skolinimosi tvarkos.

Plungės rajono savivaldybės mokėtinų ir gautinų sumų 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 4, metinė) duomenimis:

- bendra Savivaldybės *mokėtina suma* – 6 939,1 tūkst. Eur, palyginti su buvusiu metų pradžioje sumažėjo 179,4 tūkst. Eur;
- biudžeto lėšų mokėtinų sumų, trunkančių ilgiau kaip 45 dienas – nėra.
- gautina suma (biudžeto lėšos) – 35,0 tūkst. Eur, arba 52,9 tūkst. Eur mažesnė negu metų pradžioje.

Savivaldybės skolos struktūra ir pokytis per 2017 metus pateiktas 7 priede.

Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad savivaldybės 2018 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2017 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).

Savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, 2018 m. sausio 1 d. sudarė 1 258,4 tūkst. Eur. Palyginus su 2017 m. sausio 1 d., mokėtinos sumos sumažėjo 139,1 tūkst. Eur, tačiau, vertinant pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus, 187,13 tūkst. Eur padidėjo ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidos, kurios 2017 metų pabaigoje sudarė 1 019,28 tūkst. Eur.

Pagal pasirašytas sutartis per 2017 metus buvo skolintasi iš AB Danske Bank A/S Lietuvos filialo 777,8 tūkst. Eur.

Per 2017 metus grąžinta komerciniams bankams ir Finansų ministerijai 817,8 tūkst. eurų ilgalaikių paskolų.

Savivaldybės įmonių UAB „Plungės šilumos tinklai“ („Naujo biokuro katilo įrengimas Lentpjuvės g. katilinėje, panaikinant Telšių g. dujinę katilinę“) ir UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ („Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Telšių regione) paimtų paskolų, kurioms Savivaldybė suteikusi garantiją, likutis 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 455,1 tūkst. eurų.

Savivaldybės skola neviršija finansinių rodiklių įstatymu nustatyto skolinimosi limito ir garantijų limitu.

III. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, savivaldybės BVAR¹⁷ pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys – visos savivaldybės biudžeto pajamos ir išlaidos. Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius, rengdamas Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi asignavimų valdytojų jai pateiktų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenimis ir į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis – Savivaldybės išdo ir mokesčių fondų ataskaitomis.

Atlikome pagrindines audito procedūras Finansų ir biudžeto skyriuje, kuris atsakingas už šio rinkinio parengimą, analizavome Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fondo parengtos Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos bei nepriemokų pažymos, ataskaitų duomenis, Savivaldybės administracijos ir kitų viešojo sektoriaus subjektų pateiktų ataskaitų duomenis.

2017 m. Savivaldybės BVAR visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas. Atlikę Savivaldybės BVAR audito procedūras, reikšmingų klaidų nenustatėme.

IV. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁸ Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondo ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal VSAFAS¹⁹, o viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius rengti Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (VSAKIS). Savivaldybės KFAR rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas.

¹⁷ Santrumpos ir sąvokos naudojamos šioje ataskaitoje pateikiamos 1 priede

¹⁸ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 straipsnio 17 dalis

¹⁹ Santrumpos ir sąvokos naudojamos šioje ataskaitoje pateikiamos 1 priede

Pagal nustatytą viešojo sektoriaus grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėtį²⁰ ir konsolidavimo schemą²¹, Savivaldybės KFAR priskiriamas II-iam konsolidavimo lygiui, o už jo parengimą atsakinga Savivaldybės administracija.

Vadovaujantis konsolidavimo schema, į 2017 metų Savivaldybės KFAR turėjo būti ir konsoliduoti 46-ių viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių duomenys. Savivaldybės 2017 metų finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sąrašas patvirtintas Administracijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. D-972. Kontrolės ir audito tarnybai vertinti KFAR pateiktas 2018 m. gegužės 31 d. raštu Nr. AS-3665.

Atlikdami Plungės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą, žemesnio konsolidavimo lygio subjektų ataskaitose nustatėme neatitikimų ar duomenų, kurių patvirtinti negalėjome, todėl negalime patvirtinti, kad ir Savivaldybės konsoliduotosiose ataskaitose duomenys yra tikslūs ir teisingi.

Savivaldybės administracijoje kelių ir gatvių apskaita nėra tiksli, nors per 2017 metus buvo pokyčių, susijusių su papildomos informacijos į kelių apskaitos registrus įrašymu, tačiau vis dar negalime patvirtinti, kad ir konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje nurodyti likučiai yra tikslūs ir teisingi, tai yra:

- paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio dieną A.II.3 eilutėje „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ - 25 231,28 tūkst. Eur ir D „Finansavimo sumos“ D.I. „Iš valstybės biudžeto“ – 22 725,26 tūkst. Eur, D.III. „Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ - 14 237,47 tūkst. Eur, D.IV. „Iš kitų šaltinių“ – 1 227,14 tūkst. Eur ir F.III. „Sukauptas perviršis ir deficitas“ - 37 046,16 tūkst. Eur;

- paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną A.II.3 eilutėje „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ - 26 573,6 tūkst. Eur ir D „Finansavimo sumos“ D.I. „Iš valstybės biudžeto“ – 25 190,36 tūkst. Eur, D.III. „Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ - 13 840,76 tūkst. Eur, D.IV. „Iš kitų šaltinių“ – 1253,31 tūkst. Eur ir F.III. „Sukauptas perviršis ir deficitas“ - 37 116,65 tūkst. Eur.

1. Kelių apskaita vis dar nėra tiksli

Jau atliekant 2015 ir 2016 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio audito procedūras, ataskaitose buvo pateikti nustatyti teisės aktų nesilaikymo atvejai, susiję su vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašų ir juose esančių duomenų tikslinimu ir tvirtinimu, buhalterinėje apskaitoje apskaitytų kelių, kaip ilgalaikio turto vienetų, informacijos tikslinimo.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2008-07-16 Nr. 730 (su vėlesniais pakeitimais)

²¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018-01-29 įsakymas Nr. 1-K-33

Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje 2016-12-31 buvo apskaityta 886 vnt. kelių (gatvių), kurių įsigijimo savikaina – 30 536,2 tūkst. Eur, nusidėvėjimas – 23 248,7 tūkst. Eur, likutinė vertė – 7 287,5 tūkst. Eur. 2017-12-31 apskaityta 1 522 vnt. kelių (gatvių), kurių įsigijimo vertė – 30 431,8 tūkst. Eur, nusidėvėjimas – 22 571,9 tūkst. Eur, likutinė vertė – 7 859,95 tūkst. Eur.

Per 2017 metus vyko pokyčių, susijusių su kelių (gatvių), apskaitytų buhalterinės apskaitos registruose, kaip ilgalaikio turto vienetų, papildomos informacijos įrašymu, tikslinimu: dalies kelių, buvusių apskaitoje, patikslinti duomenys, įrašytas kelio numeris iš vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašo, keliai suskirstyti pagal kelių sąrašė esančių kelių pavadinimus ir numerius, kita dalis kelių buhalterinėje apskaitoje užregistruota atskirais ilgalaikio turto vienetais, įvertinus simboline 5 eurų verte.

Savivaldybės tarybos patvirtintame Plungės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašė²² yra 1 755 vnt. vietinės reikšmės kelių (gatvių), kurių ilgis 1 572,8 km. Statistinėje ataskaitoje²³ vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 1 576,3 km. Apskaitoje užregistruotų kelių ilgis nurodytas ne prie visų ilgalaikio turto vienetų, o naudojama apskaitos programa nepritaikyta suvestinei informacijai apie kelių ilgį pateikti.

Vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašas (po 2013 m. rugsėjo 26 d. patvirtinimo) tarybos sprendimais tvirtinamas ar keičiamas vėliau nebuvo. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 18 str. 1 d., Savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali pakeisti pati Savivaldybės taryba.

Atliekant 2015-2016 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių audito procedūras, audito ataskaitose buvo pateikti nustatyti teisės aktų nesilaikymo atvejai, susiję su vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita. Nustatėme, kad rekomendacijos įgyvendintos tik iš dalies, ir 2017 metais problemos dėl kelių (gatvių) apskaitos išlieka: ne visų buhalterinėje apskaitoje apskaitytų kelių pavadinimai atitinka kelių sąrašė nurodytus pavadinimus, ne visose kelių ilgalaikio turto apskaitos kortelėse yra nurodytas kelio ilgis ar kiti kelius identifikuojantys požymiai, todėl negalime pritaikyti audito procedūrų ir įsitikinti, kad apskaityti visi Savivaldybei nuosavybės teise priklausantys ar patikėjimo teise valdomi keliai. Inventorizacijos komisija²⁴, inventorizuodama Kulių, Stalgėnų, Platelių ir Paukštakių seniūnijose infrastruktūros ir kitų statinių sąskaitoje apskaitomą turtą, nenurodė jokių papildomų požymių, kurie padėtų identifikuoti apskaitoje esančius ir kelių sąrašuose įrašytus kelius ar gatves.

²² Plungės rajono savivaldybės tarybos 2013-09-26 sprendimas Nr. T1-222 „Dėl Plungės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašų ir Plungės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

²³ Vietinės reikšmės automobilių kelių 2017 m. statistinė 2018-06-01 ataskaita Nr.3.

²⁴ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. spalio 26 d. įsakymas Nr. D-924 „Dėl metinės inventorizacijos komisijų sudarymo ir inventorizacijos atlikimo“.

Sutikrinus 2017 m. inventorizacijos aprašus - sutikrinimo žiniaraščius, nustatyta, kad komisija, inventorizuodama infrastruktūros ir kitų statinių sąskaitoje apskaitomą turtą, žiniaraščiuose nenurodė jokių papildomų požymių, kurie padėtų identifikuoti apskaitoje esančius ir kelių sąrašuose įrašytus kelius ar gatves. Komisijos surašyti inventorizacijos aprašų – sutikrinimo žiniaraščių²⁵ priedai, kuriuose nurodoma vadovautis seniūnijų pateiktais duomenimis (kaimo, gatvės pavadinimai, danga, ilgis), tačiau atskiro turto vieneto vertė nenurodyta.

Savivaldybės administracija, organizuodama ir vykdydama metinę inventorizaciją, neužtikrino tinkamo inventorizacijos atlikimo, nes komisija, atlikdama „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ sąskaitoje apskaitytų vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizaciją, nesudarė turto, kuris nėra registruotas apskaitoje, sąrašo, nenustatė apskaitoje neregistruoto turto vertės, taip pat ilgalaikio materialiojo turto, apie kurį apskaitoje nėra jį apibūdinančių duomenų. Inventorizacijos komisija į inventorizavimo aprašą-sutikrinimo žiniaraštį turi įrašyti trūkstamus šio ilgalaikio materialiojo turto duomenis ir techninius rodiklius ir pateikti apibendrintus inventorizacijos rezultatus Buhalterinės apskaitos skyriui.

Atkreipiamė dėmesį, kad, vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių²⁶ 23 punkto²⁷ pakeitimu, kelių inventorizavimo apraše turi būti nurodomas kelio numeris, kelio pavadinimas ir kelio ilgis pagal savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąraše pateiktus duomenis. Kelių inventorizacija pagal pakeistas Inventorizacijos taisykles turi būti atlikta ne vėliau kaip iki 2018-12-31. Informuojame, kad Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje apskaitytų kelių ilgis nurodytas ne prie visų apskaitos registruose apskaitytų kelių, ir prašome atkreipti dėmesį ir tinkamai pasirengti 2018 metais vyksiančiai kelių (gatvių) inventorizacijai.

Kitas svarbus veiksnys - patikslinti kelių ir gatvių sąrašus, ilgį - yra tai, kad Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos savivaldybėms vietinės reikšmės keliams (gatvėms) prižiūrėti, remontuoti skirstomos taip: pusė sumos – pagal savivaldybių teritorijose gyvenančių nuolatinių gyventojų skaičių, kita pusė sumos – pagal savivaldybėms priklausančių kelių (gatvių) ilgį. Patvirtinus naują kelių ir gatvių sąrašą, kelių (gatvių) ilgis bus patikslintas.

Išvados

Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje apskaitytų kelių ilgis nurodytas ne prie visų apskaitos registruose apskaitytų kelių.

²⁵ Plungės rajono savivaldybės administracijos Šateikių seniūnijos inventorizavimo aprašas – sutikrinimo žiniaraštis Nr. 92 ir priedas prie inventorizavimo aprašo Nr. 92, Žemaičių Kalvarijos seniūnijos inventorizavimo aprašas – sutikrinimo žiniaraštis Nr. 131 ir priedas 2017-11-06 raštas Nr. A20-2768 „Dėl vietinės reikšmės kelių apyrašo – sutikrinimo žiniaraščio pateikimo“

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ su pakeitimais, 2017-12-18 LRV nut. Nr. 1045

²⁷ „23. Kelių inventorizavimo apraše nurodomas kelio numeris, kelio pavadinimas ir kelio ilgis pagal valstybinės reikšmės kelių sąraše arba atitinkamos savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąraše pateiktus duomenis.“

Savivaldybės administracija, organizuodama ir vykdydama metinę inventORIZaciją, neužtikrina tinkamo inventORIZacijos atlikimo, nes komisija, atlikdama „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ sąskaitoje apskaitytų vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventORIZaciją, nesudarė turto, kuris nėra registruotas apskaitoje, sąrašo, nemustatė apskaitoje neregistruoto turto vertės, taip pat ilgalaikio materialiojo turto, apie kurį apskaitoje nėra jį apibūdinančių duomenų. InventORIZacijos komisija į inventORIZavimo aprašą-sutikrinimo žiniaraštį turi įrašyti trūkstamus šio ilgalaikio materialiojo turto duomenis ir techninius rodiklius ir pateikti apibendrintus inventORIZacijos rezultatus Buhalterinės apskaitos skyriui.

Vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašas (po 2013 m. rugsėjo 26 d. patvirtinimo) tarybos sprendimais tvirtinamas ar keičiamas vėliau nebuvo.

2. Rekomendacija dėl nebaigtos statybos sąskaitose apskaitomų darbų ar išlaidų vertės perkėlimo į kitas turto ar sąnaudų sąskaitas teikiama kasmet, tačiau reikiamas dėmesys šiai problemai spręsti kol kas dar neskiriamas.

Savivaldybės administracijos nebaigtos statybos sąskaitoje 2016-12-31 apskaityti atlikti statybos, rekonstrukcijos ar remonto darbai, kurių vertė 10 509 237,86 Eur, 2017-12-31 – 10 214 245,13 Eur. Per metus šioje sąskaitoje apskaityta 4 892 467,58 Eur ilgalaikio statybos, rekonstrukcijos ar remonto darbų vertė, perduota turto patikėjimo teise valdantiems subjektams už 824 170,27 Eur ir pergrupuota į kitas ilgalaikio turto sąskaitas už 4 363 290,04 Eur.

Pažymėtina, kad ne visi naujai sukurti objektai laiku perduodami iš Savivaldybės administracijos balanso įstaigoms, kurios patikėjimo teise valdo ir naudoja veikloje, ir ne laiku perkeliama objektų remonto ar rekonstrukcijos išlaidos iš nebaigtos statybos sąskaitos į atitinkamas turto sąskaitas. Turtas faktiškai naudojamas, o nusidėvėjimas neskaičiuojamas (nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti tik nuo turto perdavimo subjektams ar perdavimo naudoti veikloje akto surašymo ir jo įregistravimo apskaitoje).

Nebaigtos statybos sąskaitoje nuo 2014 metų buvo apskaitomos lopšelio - darželio „Nykštukas“ pastato remonto išlaidos – 590 746,36 Eur - perduotos²⁸ tik 2017 m. sausio mėn.

Nuo 2015 m. apskaityti nebaigtos statybos sąskaitos - takas²⁹ Platelių kapinėse, vandentiekio linija³⁰ Platelių kapinėse, kurie perkelti į turto sąskaitą 2017-07-26, Sporto aikštė³¹ tarp namų, esančių Stoties g. Nr.26 ir Nr. 30, - vertė 28 898,37 Eur, perkelta į turto sąskaitą 2017-06-27.

²⁸ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. sausio 5 d. įsakymas Nr. D-14 Dėl ilgalaikio materialiojo turto, sukurto įgyvendinant projektą „Plungės lopšelio-darželio „Nykštukas“ pastato rekonstrukcija, pagerinant pastato energetines charakteristikas“, vertės perdavimo“

²⁹ Galutinis darbų perdavimo priėmimo aktas 2015 m. gegužės 25 d., Deklaracija apie statybos užbaigimą 2015 m. rugsėjo 10 d. Nr. AS-5205

³⁰ Galutinis darbų perdavimo priėmimo aktas 2015 m. gegužės 25 d., Deklaracija apie statybos užbaigimą 2015 m. rugsėjo 10 d. Nr. AS-5205

³¹ Galutinis darbų perdavimo-priėmimo aktas 2015-12-18 (pagal rangos darbų sutartį 2015-12-04 Nr. BT6-01-484)

Miškų gatvės, kuri sutampa su krašto keliu Nr. 166 Plungė – Vėžaičiai, rekonstrukcijos darbai baigti 2016-11-25 pagal Statybos užbaigimo aktą, o ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktas (2017-07-19, be numerio), kurio pagrindu rekonstrukcijos darbų vertė – 469 552,5 Eur, apskaityta turto sąskaitoje ir padidinta turto vertė tik 2017-07-19.

Ne visi ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktai yra registruoti Savivaldybėje nustatyta tvarka tam tikslui numatytame registre - dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“ ar kituose Savivaldybėje nustatyta tvarka naudojamuose dokumentų registruose. Savivaldybės administracijos darbuotojų parengti ir Buhalterinės apskaitos skyriui pateikti aktai³², kurių pagrindu daromi įrašai apskaitos registruose apie įvykusias ūkines operacijas, yra be numerių.

Vaikų globos namų nebaigtos statybos sąskaitoje apskaityta pastato remonto ir rekonstrukcijos darbų vertė -1 159 346,62 Eur. 2017 metais nebaigtos statybos sąskaitos vertė nekito (apskaityta nuo 2012-12-31), turtas faktiškai naudojamas, nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Inventorizacijos komisija, atlikdama turto inventorizaciją, nevertino ir nesiūlė skaičiuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų nuvertėjimo.

Specialiojo ugdymo centras nuo 2007 metų apskaitomą nebaigtos statybos sąskaitoje rekonstrukcijos darbų vertė - 724,05 tūkst. Eur - tik 2017 m. rugpjūčio mėn. iškėlė į ilgalaikio turto sąskaitą „Pastatai“, ir nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų vertę padidino pastato vertę. Nusidėvėjimas pradėtas skaičiuoti tik 2017 m. rugsėjo mėn.

Inventorizacijos komisija, atlikdama turto inventorizaciją, nevertino ir nesiūlė skaičiuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų nuvertėjimo.

Išvados

Rekomendacija dėl nebaigtos statybos sąskaitose apskaitomų darbų ar išlaidų vertės perkėlimo į kitas turto ar sąnaudų sąskaitas teikiama kasmet audito ataskaitose, tačiau reikiamas dėmesys šiai problemai spręsti kol kas dar neskiriamas.

Inventorizacijos komisija, atlikdama turto inventorizaciją, nevertino ir nesiūlė skaičiuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų nuvertėjimo.

3. Dėl valstybinės žemės sklypų pagal panaudos sutartis perėmimo ir apskaitos

Savivaldybės administracija nėra nustačiusi žemės sklypų perėmimo pagal panaudos sutartis tvarkos. Pasirašytos valstybinės žemės panaudos sutartys nėra registruojamos Savivaldybės administracijos dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“ (toliau - DVS „Kontora“) ar kituose

---

³² 2017-07-21 Ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktas (Klevų gatvės), 2017-07-19 (Miškų g.), 2017-09-12

Savivaldybėje nustatyta tvarka naudojamuose dokumentų registruose, kaip tai yra numatyta Plungės rajono savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamente³³.

Nesant pasirašomų žemės nuomos ar panaudos sutarčių registracijos Savivaldybės administracijos patvirtintuose dokumentų registruose, negalėjome pritaikyti audito procedūrų ir įsitikinti, kad visi pagal panaudos sutartis naudojami žemės sklypai yra apskaityti nebalansinėje sąskaitoje.

Savivaldybės tarybos patvirtintame Plungės rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos apraše³⁴ yra nurodyti reikalavimai sutartims, jų rengimui, derinimui ir saugojimui. Žemės panaudos sutartims šie reikalavimai taip pat turi būti taikomi: „Pasirašytos sutartys ne vėliau kaip per 3 darbo dienas įregistruojamos Bendrajame skyriuje ir saugomos įstatymų nustatyta tvarka. Bendrajame skyriuje lieka pasirašytos sutarties originalas, o kopija sutarties įregistravimo dieną perduodama sutartį parengusiam ir sutarties vykdymą kontroliuojančiam struktūriniam padaliniui bei Viešųjų pirkimų skyriui, jei sutartis susijusi su viešaisiais pirkimais.“

V. TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO TEISĖTUMO VERTINIMAS

1. Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų

Plungės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse³⁵ nurodyta, kad „Komunalinių atliekų tvarkymo sistema organizuojama ir administruojama taip, kad būtų įgyvendintas „teršėjas moka“ principas, t. y. kad visos su komunalinių atliekų tvarkymu susijusios išlaidos būtų apmokėtos atliekų turėtojų.“ Komunalinių atliekų tvarkymo sistema finansuojama Vietinės rinkliavos lėšomis.

2017 m. Savivaldybės biudžete patikslintas vietinės rinkliavos (už atliekų tvarkymą) planas – 1 104,0 tūkst. Eur; įvykdytas – 1 076,5 tūkst. Eur. Kaip viena iš vietinės rinkliavos pajamų plano nevykdymo galimų priežasčių paminėtina netinkamai atliekamas darbas su skolininkais. Savivaldybės taryba 2018 m. leido nurašyti skolas, susidariusias dėl to, kad suėjo mokesčio priverstinio išieškojimo terminas³⁶, tačiau nesiaiškino priežasčių ir neįpareigojo vietinės rinkliavos administratoriaus – UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ - efektyviau vykdyti skolų

³³ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 3 d. įsakymas Nr. D-485 „Dėl Plungės rajono savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamento patvirtinimo“ (2013 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. d-784 redakcija)

³⁴ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T1-225 „Dėl Plungės rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių rengimo ir pasirašymo tvarkos aprašo patvirtinimo“

³⁵ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimas Nr. T1-69 „Dėl Plungės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“

³⁶ Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimas 2018 m. kovo 29 d. sprendimas Nr. T1-58 „Dėl skolų pripažinimo beviltiškais ir jų nurašymo“

išieškojimo procedūras ir imtis priemonių skolų ikiteisminiam išieškojimui intensyvuoti. Savivaldybės tarybos patvirtintuose Plungės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatuose³⁷ apie skolų už vietinę rinkliavą išieškojimą nurodyta tik 54 punkte: „Per nustatytą laikotarpį nesumokėtos Vietinės rinkliavos išieškojimą iš Rinkliavos mokėtojų vykdo Administratorius. Administratorius Vietinės rinkliavos nepriemokoms išieškoti gali pasitelkti trečiuosius asmenis. Tokiu atveju Rinkliavos mokėtojai tenka pareiga apmokėti skolų išieškojimo ikiteismines ir teismines išlaidas.“

2. Dėl socialinio būsto ar Savivaldybės būsto nuomos administravimo

Didžiausios socialinio būsto valdymo problemos ir nesklandumai kyla dėl Savivaldybės ir socialinio būsto nuomininkų finansinių įsipareigojimų nevykdymo. Kai kurie Savivaldybės ir socialinių būstų nuomininkai nuomos mokesčio nemoka keletą metų (pvz., SĮ „Plungės būstas“ pateiktame neprivatizuotų butų nuomininkų mokesčių įsiskolinimų 2017-01-01 sąraše nurodoma, kad yra 33 skolininkai, kurių skolos yra susidariusios nuo 2009-2012 metų).

SĮ „Plungės būstas“ 2017 m. teikė Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriui raštą „Dėl leidimo nurašyti beviltiškas skolas“. Vietos ūkio ir ekologijos komitetas priėmė sprendimą³⁸ „pritarti nurašyti beviltiškas skolas (10 389,28 Eur), susidariusias Savivaldybei priklausančiuose butuose, kurių nuomininkai jau yra mirę, iš gyvenamųjų patalpų nuomos fondo lėšų pagal pridedamą sąrašą“.

Savivaldybės įmonės „Plungės būstas“ surenkamų pajamų už gyvenamųjų patalpų nuomą planavimo, naudojimo, apskaitos ir atskaitomybės tvarka patvirtinta tarybos sprendimu³⁹, kuriame numatyta, kam galima naudoti surinktas lėšas už butų nuomą. Šiame sprendime nėra nurodyta, kad lėšas, surinktas už butų nuomą, būtų galima panaudoti, nurašant beviltiškas skolas.

Savivaldybės seniūnijose yra 20 Savivaldybės ir socialinių būstų. Gyventojų, gyvenančių šiuose butuose, skola 2017-12-31 sudarė 3 354 Eur (skolos, susidariusios iki 2010-01-01 – 2 270 Eur, arba apie 67 proc. visų skolų) (pvz., Šateikių seniūnijos gyventoja, nuomojanti Savivaldybės būstą, skolinga biudžetui 698,92 Eur (640,60 Eur skola susidarė iki 2017-01-01). Pagal nuomos sutartį šiai nuomininkei kas mėnesį priskaičiuojama 4,86 Eur nuomos mokestis, nors pagal seniūno paaiškinimą „moteris bute seniai negyvena“. Tai yra jau 2015 m. birželio 3 dieną šio buto nuomotoja Savivaldybės administracijai pateikė prašymą dėl buto atsisakymo, tačiau iki 2017-01-01 skola kas mėnesį buvo didinama 4,86 Eur).

³⁷ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. sausio 26 d. sprendimas Nr. T1-1 „Dėl Plungės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos ir Plungės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų patvirtinimo“

³⁸ Plungės rajono savivaldybės tarybos Vietos ūkio ir ekologijos komiteto posėdžio 2017-11-21 protokolai Nr. TK-83

³⁹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2010-09-23 sprendimas Nr. T1-211

Išvada

Savivaldybės administracijos bei SI „Plungės būstas“ darbuotojai, kurie atsakingi už nuomos mokesčio administravimą, laiku nepriima sprendimų dėl nuomos sutarčių nutraukimo ir nepriemokų išieškojimo.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁴⁰ patvirtintose Socialinio būsto nuomos bei Savivaldybės būsto nuomos sutartyse delspinigiai už laiku nesumokėtus nuomos mokesčius nėra numatyti.

3. Inventorizacijos atlikimui ir rezultatų įvertinimui neskiriamas reikiamas dėmesys

Savivaldybės administracija, organizuodama bei atlikdama metinę inventorizaciją⁴¹, neužtikrino tinkamo Inventorizacijos taisyklių 62 ir 63 punktuose numatyto įpareigojimo vykdymo: inventorizacijos rezultatus įregistruoti buhalterinėje apskaitoje per 15 darbo dienų nuo inventorizacijos pabaigos, ne vėliau kaip iki finansinių ataskaitų sudarymo dienos. Inventorizacijos komisija buvo įpareigota „sudaryti ilgalaikio turto, kuris nėra registruotas apskaitoje, sąrašą, nustatyti vertę viso turto ir įsipareigojimų nuvertėjimą ar vertės padidėjimą“. Dėl atliktų, bet laiku nepateiktų (iki finansinių ataskaitų sudarymo) Buhalterinės apskaitos skyriui inventorizacijos rezultatų 2017-12-31 finansinėse ataskaitose liko neapskaityta biologinio turto⁴², kurio vertė - 10,6 tūkst. Eur, bei ūkinio inventoriaus⁴³, kurio vertė - 2,3 tūkst. Eur.

Atliekant Savivaldybės administracijos ir keturiolikos biudžetinių įstaigų metinės inventorizacijos vertinimo auditą, nustatyta, kad iš audituotų įstaigų devynios įstaigos nesilaiko Inventorizacijos taisyklių ir VSAFAS nustatytų reikalavimų. Tai yra, peržiūrėjus įstaigų Inventorizavimo aprašus – sutikrinimo žiniaraščius (toliau – Inventorizavimo aprašas) - nustatyti neatitikimai, prieštaravimai Inventorizacijos taisyklėms bei VSAFAS:

- Inventorizavimo taisyklių 5.2 p. - „*inventorizacija – turto ir įsipareigojimų patikrinimas ir jų faktiškai rastų likučių palyginimas su buhalterinės apskaitos duomenimis*“.

- Inventorizacijos komisija nepatikrino ir į Inventorizavimo aprašus neįrašė faktiškai esamo turto kiekio bei nenurodė jų verčių, tačiau Inventorizacijos aprašuose nurodė, kad materialiai atsakingas asmuo sutinka su inventorizacijos duomenimis (faktišku patikrinimu). (Plungės r. Didvyčių daugiafunkcis centras; Plungės r. savivaldybės Kulių kultūros centras; Plungės r. savivaldybės kultūros centras; Plungės r. Prūsalių mokykla-darželis; Plungės suaugusiųjų švietimo centras; Plungės sporto ir rekreacijos centras; Plungės socialinių paslaugų centras).

- Inventorizacijos taisyklių 15.3 p. – „*Materialiai atsakingi ir atsakingi asmenys negali būti inventorizacijos komisijos nariai...*“.

⁴⁰ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimo Nr. T1-50 1 ir 2 priedas.

⁴¹ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. spalio 26 d. įsakymas Nr. D-924 „Dėl metinės inventorizacijos komisijų sudarymo ir inventorizacijos atlikimo“.

⁴² Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. vasario 9 d. įsakymas Nr. D-107 „Dėl biologinio turto įtraukimo į apskaitą“.

⁴³ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. D-213 „Dėl faktiškai rasto, bet apskaitoje neapskaityto, ūkinio inventoriaus įtraukimo į apskaitą“.

Materialiai atsakingas ir atsakingas asmuo ir inventORIZACIJOS komisijos pirmininkas yra tas pats asmuo, kuris pasirašo kaip atsakingas asmuo ir kaip Komisijos pirmininkas (*Plungės socialinių paslaugų centras, Plungės visuomenės sveikatos biuras*).

- InventORIZACIJOS taisyklių 17 p. – „*InventORIZAVIMO aprašai sudaromi pagal šiuos požymius (aplinkybes): turto buvimo vietą; grupavimą į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines); sutartis (nuomos, panaudos...), pagal kurias turtas nėra subjekto nuosavybė arba nėra subjekto valdomas patikėjimo teise, sudarymo faktą...*“. Ne visi InventORIZAVIMO aprašai sudaryti laikantis paminėtų punktų reikalavimų (*Plungės socialinių paslaugų centras, Visuomenės sveikatos biuras*).

- InventORIZAVIMO taisyklių 18 p. – „*inventORIZACIJOS aprašo privalomieji rekvizitai – inventorizuojamo turto ir įsipareigojimų, inventorizuojamų objektų pavadinimai; inventorizuojamo turto kiekis ir (arba) vertė...*“

InventORIZACIJOS komisija inventORIZAVIMO aprašuose nenurodo dokumentų sudarymo pradžios ir pabaigos datos ir vietos, faktiškai rasto turto kiekių ir jų sumų, ant inventORIZACIJOS aprašų nėra buhalterijos darbuotojo parašo, kad inventORIZACIJOS duomenis sutikrino su buhalterinės apskaitos duomenimis pagal įsakyme nurodytos dienos būklę. InventORIZACIJOS komisija neatliko inventORIZACIJOS rezultatų apibendrinimo ir nepateikė įstaigos direktoriui pranešimo apie inventORIZACIJOS rezultatus: ar buvo nuvertėjimo, netinkamo naudoti turto, trūkumo bei pertekliaus ir kt. (pvz., pastatas, kuris pagal panaudos sutartį perduotas įstaigai, apskaitytas materialiai atsakingam asmeniui, kuris įstaigoje nebedirba) (*Plungės r. Didvyčių daugiafunkcis centras; Plungės r. savivaldybės kultūros centras; Plungės suaugusiųjų švietimo centras; Plungės sporto ir rekreacijos centras; Plungės socialinių paslaugų centras*).

- 12-ojo VSAFAS 16 p. – „*įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina*“. Ne visos įstaigos, inventorizuojančios ilgalaikį turtą, InventORIZAVIMO aprašuose nurodo įsigijimo savikainą (*Plungės r. Didvyčių daugiafunkcis centras; Plungės r. savivaldybės Kulių kultūros centras; Plungės r. savivaldybės kultūros centras; Plungės sporto ir rekreacijos centras*).

- 19-ojo VSAFAS 45 p. - „*Viešojo sektoriaus subjektas turtą, gautą pagal panaudos sutartis, registruoja nebalansinėse sąskaitose turto kontrolei užtikrinti*“ ir 47 p. - „*Pagal panaudos sutartį gauto turto esminio pagerinimo išlaidos registruojamos pagal 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatas*“. 19 VSAFAS 62 p. nurodyta, kad „Panaudos gavėjas aiškinamajame rašte turi nurodyti: pagal panaudos sutartis gauto turto vertę pagal turto grupės paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną; panaudos laikotarpį ir galimybę jį pratęsti; kitą svarbią informaciją apie panaudos sutartis“ (*Plungės socialinių paslaugų centras*).

Išvados

Atlikus Administracijoje ir biudžetinėse įstaigose metinės inventORIZACIJOS vertinimo procedūras, nustatyta neatitikimų ir pastebėjimų, kurie rodo, kad įstaigos skiria nepakankamą dėmesį turto inventORIZAVIMUI, nesilaiko InventORIZACIJOS taisyklių apibendrinamos ir įformindamos inventORIZACIJOS rezultatus.

Taisyklių nesilaikymas įforminant inventORIZACIJOS rezultatus neužtikrina apskaitos bei iš jų sudaromos finansinės atskaitomybės duomenų tikrumo ir teisingumo.

4. Dėl socialinio būsto ir savivaldybės būsto plėtros

Išankstinio tyrimo dėl Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti programoje nustatytų tikslų įgyvendinimo ataskaitoje⁴⁴ akcentavome, kad:

- Savivaldybės taryba nėra patvirtinusi Socialinio būsto fondo plėtros programos, kurioje būtų nustatyti aiškūs socialinio būsto plėtros kriterijai savivaldybės teritorijoje;
- Socialinio būsto fondo plėtra nesprendžia aprūpinimo būstu problemų, o lėšos naudojamos neefektyviai, nes Savivaldybė pasirinko brangią būsto įsigijimo alternatyvą – pastatų rekonstrukciją. Savivaldybės rekonstruojamų nenaudojamų pastatų (įrengiant socialinius būstus) vidutinė 1 kvadratinio metro kaina du kartus didesnė negu įsigytų butų rinkoje 1 kvadratinio metro kaina.

5. Teisinės paslaugos

Savivaldybės administracijos Juridinio ir personalo administravimo skyriui pagal patvirtintus nuostatus⁴⁵ priskirtos funkcijos atstovauti Savivaldybei, Savivaldybės administracijai teismuose ir ginti jų teisėtus reikalavimus, konsultuoti teisės klausimais Tarybos narius, Savivaldybės administracijos struktūrinių ir struktūrinių –teritorinių padalinių ir į padalinius neįeinančius valstybės tarnautojus bei darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, savivaldybės kontroliuojamų įmonių vadovus bei valdybos narius, rengti ieškinių pareiškimus, prašymus, kitus procesinius dokumentus.

Audito metu iš Juridinio ir personalo administravimo skyriaus, prašėme pateikti informaciją apie teisinius procesus, kuriuose Savivaldybė yra ieškovas/pareiškėjas arba atsakovas, taip pat papildomą informaciją, dokumentus apie naudojimosi teisinėmis paslaugomis pagrįstumą, tačiau informacijos negavome.

Audito metu nustatėme, kad Savivaldybės administracija, pagal pasirašytą teisinių paslaugų sutartį⁴⁶ per 2017 metus įsigijo paslaugų už 46,38 tūkst. Eur. Pagal Administracijos pateiktus dokumentus, negalėjome įsitikinti, kad įsigyjamų paslaugų poreikis visais atvejais buvo būtinas.

⁴⁴ Plungės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 m. gegužės 3 d. išankstinio tyrimo ataskaita Nr. IV-3 „Dėl Plungės rajono savivaldybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti programoje nustatytų tikslų įgyvendinimo“

⁴⁵ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2008-06-02 įsakymas Nr. D-441

⁴⁶ Teisinių paslaugų sutartis Nr. 2146/2017/BT6-01-239

Nėra sukurtos vidaus kontrolės procedūros, kurios padėtų užtikrinti sutarties vykdymo kontrolę. Pagal audito procedūroms pateiktus dokumentus negalėjome nustatyti, kokia paslauga suteikta, nes sutartyje paslaugos ir atsiskaitymas už jų suteikimą yra nurodytos apibendrintai, o paslaugų atlikimą patvirtinančiuose dokumentuose informacija minimali, turinys nedetalizuojamas.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonė/ Komentaras	Rekomendacijos įgyvendinimas ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Numatyti priemones, užtikrinančias valstybinės žemės nuomos mokesčio mokėjimą, nepriemokų mažinimą, tinkamą žemės nuomos mokesčio administravimą.	Savivaldybės administracija		
2.	Ieškoti glaudesnių bendradarbiavimo būdų su Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Plungės ir Rietavo skyriumi, siekiant valstybinės žemės nuomos mokesčio skolų išieškojimo ir žemės nuomos sutarčių su skolininkais nutraukimo			
3.	Parengti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninės inventorizacijos ir teisinio įregistravimo priemonių planą, numatant lėšų šaltinius.			
4.	Imtis priemonių dėl kelių (gatvių) sąrašų tikslinimo ir jų pateikimo tvirtinti Savivaldybės tarybai			
5.	Sukurti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad kelių apskaitos patikslinti duomenys būtų laiku pateikiami Buhalterinės apskaitos skyriui			
6.	Tinkamai pasirengti 2018 metais vyksiančiai kelių (gatvių) inventorizacijai.			
7.	Išnagrinėti priežastis bei įvertinti galimybes dėl nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų statybos, rekonstrukcijos ar remonto darbų perdavimo turtą naudojančiams subjektams ar perkėlimo į kitas ilgalaikio turto sąskaitas			

8.	Registruoti Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“ ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktus			
9.	Atliekant inventurizacijas, inventurizacijos komisijoms pavesti įvertinti ir apskaičiuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų nuvertėjimą			
10.	Vadovautis CK 6.611 str. nuostata „...jei nuomininkas nemoka nuompinigių ne mažiau kaip tris mėnesius“ ir Plungės rajono savivaldybės tarybos patvirtinto ⁴⁷ aprašo nuostatomis „...jei Nuomininko įsiskolinimas (...). viršija trijų mėnesių nuomos mokesčio sumą ...“, kad nuomos sutartys būtų nutraukiamos			
11.	Laikytis Plungės rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos apraše ir Plungės rajono savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamente nurodytų reikalavimų registruoti žemės panaudos sutartis.			
12.	Įstaigų vadovams - skirti didesnę dėmesį inventurizacijos vykdymui, rezultatų apibendrinimui ir inventurizacijos rezultatų pateikimui apskaitą tvarkantiems asmenims.	Savivaldybės administracija		
		Plungės kultūros centras	Vykdys	Pateiktas rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planas
		Šateikių kultūros centras	Vykdys	Ilgalaikio turto inventurizacija bus atliekama remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis, t.y. pagal įsigijimo savikainą
		Kulių kultūros centras		
		Prūsalių mokykla - darželis		
		Plungės suaugusiųjų švietimo centras	Vykdys	Ateityje centro inventurizacijos komisijai bus nurodyta laikytis inventurizacijos taisyklių nuostatų įforminant

⁴⁷ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimas Nr. T1-50 „Dėl Plungės rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 ir 2 priedas

				inventorizacijos rezultatus
		Plungės r. Didvyčių daugiafunkcis centras	Vykdys	Rekomendacijos bus įvykdytos 2018 m. rugpjūčio pabaigoje, kai visi darbuotojai bus grįžę iš atostogų
		Plungės sporto ir rekreacijos centras	Vykdys	Inventorizavimo komisijos pirmininkei nurodyta inventorizuojant turtą atsižvelgiant į rašte pateiktas išvadas bei rekomendacijas ir užtikrinti, kad inventorizacija vyktų griežtai laikantis LR Vyriausybės patvirtintų Inventorizavimo taisyklių bei VSAFAS nuostatų
		Plungės socialinių paslaugų centras	Vykdys	Ištaisys audito metu nustatytus neatitikimus iki 2018-07-31
		Visuomenės sveikatos biuras	Vykdys	Ištaisys audito metu nustatytus neatitikimus

Savivaldybės kontrolierė

Danutė Jarašiūnienė

Auditą atliko:

savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Laima Jurgutienė (grupės vadovė)

savivaldybės kontrolierė Danutė Jarašiūnienė

vyriausioji specialistė Nijolė Gurčinė

PRIEDAI

1 priedas	Santrumpos ir sąvokos
2 priedas	Audito apimtys ir metodai
3 priedas	Informacija apie audituotas finansinių ataskaitų sritis ir subjektus
4 priedas	Teisės aktų, kurių nuostatų laikymasis buvo vertintas, sąrašas
5 priedas	Savivaldybės 2017 metų biudžeto pajamų plano vykdymas, tūkst. Eur
6 priedas	Informacija apie vykdytus projektus iš skolintų lėšų per 2017 metus
7 priedas	Savivaldybės skolos struktūra ir pokytis per 2017 metus

Santrumpos ir sąvokos

KFAR – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys;

BVAR – konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys;

VSAFAS – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas;

VSAKIS – viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema;

VSS – viešojo sektoriaus subjektas;

Savivaldybė – Plungės rajono savivaldybė.

Savivaldybės biudžetas – Savivaldybės tarybos tvirtinamas Savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

Audito apimtys ir metodai

Audituojamas laikotarpis 2017 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁴⁸, Tarptautinius audito standartus⁴⁹.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad Savivaldybės 2017 metų konsoliduotuose finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, kad konsoliduotame finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti duomenys teisingai parodo grupės finansinius rezultatus, visais atžvilgiais išsamiai ir teisingai atspindi grupės turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą, pinigų srautus ir nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžetas vykdytas laikantis teisės aktų, Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami teisėtai.

Audito apimtys ribojimas. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba neatlieka viso biudžeto pajamų audito, nes įstatymais nėra suteikta kompetencija patikrinti Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų teisingumą. Savivaldybės biudžeto pajamų auditas atliktas remiantis tik Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais mokesčių ir kitų įmokų į Savivaldybės biudžetą ataskaitų duomenimis.

Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių, netikrinome visų grupės subjektų (100 proc.) ataskaitų rinkinių duomenų, kuriais naudojantis buvo pateikiama informacija konsolidavimui.

Audito metu vertinome 46 viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2017 metų Savivaldybės KFAR duomenis. Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas tokios sudėties Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);

Savivaldybės konsoliduotos Finansinės būklės ataskaitoje 2017 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis –86 223,67 tūkst. Eur, pabaigoje – 88 964,38 tūkst. Eur.

Audito metu vertinome 2017 metų BVAR teisingumą ir informacijos atskleidimą. Atlikome audito procedūras: pagrindines analitines procedūras. Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu ⁵⁰ Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas tokios sudėties Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos 2017 metų ataskaitos:

- Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1-sav.);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.);
- Aiškinamasis raštas;
- Skolinių įsipareigojimų 2017 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav.);
- Informacija apie Savivaldybės biudžetui skirtas specialias tikslines dotacijas 2017 m. gruodžio 31 d.;
- Pažyma dėl skolinių įsipareigojimų pagal kreditorius, valiutas, pradinę ir likutinę trukmę 2017 m. gruodžio 31 d.;
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2017 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. 4).

Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatai: gautos pajamos (be paskolų) – 32 713,4 tūkst. Eur, pasiskolinta 777,5 tūkst. Eur, panaudoti asignavimai –32 424,0 tūkst. Eur ir finansinių įsipareigojimų vykdymas (grąžinta paskolų) - 817,8 tūkst. Eur.

2017 m. pradžioje Savivaldybė turėjo 790,5 tūkst. Eur 2016 metais nepanaudotų biudžeto lėšų likutį. 2017 metais Savivaldybė numatė imti 818,0 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų investicijų projektams finansuoti.

Asignavimai paskirstyti 43 asignavimų valdytojams. Per 2017 metus panaudota 33 241,8 tūkst. Eur patvirtintų asignavimų, tai sudaro 96,7 proc. planuotų asignavimų.

Savivaldybė 2017 metais paėmė 777,5 tūkst. Eur paskolų, grąžino 817,8 tūkst. Eur anksčiau paimtų paskolų, sumokėjo 54,1 tūkst. Eur palūkanų. Paskolų likutis 2017 m. gruodžio 31 d. – 5 680,7 tūkst. Eur. Visos paskolos ilgalaikės.

Viešojo sektoriaus subjektai, kurių finansinių ataskaitų rinkiniai konsoliduojami:

1. Plungės rajono savivaldybės administracija.
2. Plungės r. Alsėdžių Stanislovo Narutavičiaus gimnazija.
3. Plungės „Babrungo“ pagrindinė mokykla.
4. Plungės akademiko Adolfo Jucio pagrindinė mokykla.

---

⁴⁹ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://www.lar.lt/new/page.php?514>);

⁵⁰ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-09 raštas Nr. AS-1522 (Gautas 2018-05-16)

5. Plungės r. Kulių gimnazija.
6. Plungės r. Platelių gimnazija.
7. Plungės „Ryto“ pagrindinė mokykla.
8. Plungės „Saulės“ gimnazija.
9. Plungės Senamiesčio mokykla.
10. Plungės suaugusiųjų švietimo centras.
11. Plungės r. Šateikių pagrindinė mokykla.
12. Plungės r. Žemaičių Kalvarijos Motiejaus Valančiaus gimnazija.
13. Plungės vyskupo Motiejaus Valančiaus pradinė mokykla.
14. Plungės r. Didvyčių daugiafunkcis centras.
15. Plungės r. Prūsalių mokykla-darželis.
16. Plungės lopšelis-darželis „Nykštukas“.
17. Plungės lopšelis-darželis „Pasaka“.
18. Plungės lopšelis-darželis „Raudonkepuraitė“.
19. Plungės lopšelis-darželis „Rūtėlė“.
20. Plungės lopšelis-darželis „Saulutė“.
21. Plungės lopšelis-darželis „Vyturėlis“.
22. Plungės r. Alsėdžių lopšelis-darželis.
23. Plungės r. Platelių universalus daugiafunkcis centras.
24. Plungės r. Žemaičių Kalvarijos lopšelis-darželis.
25. Plungės Mykolo Oginskio meno mokykla.
26. Plungės r. Platelių meno mokykla.
27. Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka.
28. Žemaičių dailės muziejus.
29. Plungės rajono savivaldybės kultūros centras.
30. Žemaičių Kalvarijos kultūros centras.
31. Plungės rajono savivaldybės Kulių kultūros centras.
32. Plungės rajono savivaldybės Šateikių kultūros centras.
33. Plungės rajono savivaldybės Žlibinų kultūros centras.
34. Plungės turizmo informacijos centras.
35. Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba.
36. Plungės socialinių paslaugų centras.
37. Plungės krizių centras.
38. Plungės rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba.
39. Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

40. Plungės specialiojo ugdymo centras.
41. Plungės vaikų globos namai.
42. Plungės sporto ir rekreacijos centras.
43. Plungės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba.
44. Savivaldybės rajono savivaldybės išdas.
45. VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė.
46. VšĮ Plungės rajono greitoji medicinos pagalba.

Audito apimties ribojimas. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba neatlieka viso pajamų audito, nes įstatymais nėra suteikta kompetencija patikrinti Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų teisingumą. Savivaldybės biudžeto pajamų auditas atliktas remiantis tik Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais mokesčių ir kitų įmokų į Savivaldybės biudžetą ataskaitų duomenimis.

Audito planavimo metu buvo atlikta veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo ir neatitikties riziką. Vertinant aukščiausio lygio kontrolės procedūrų efektyvumą, atlikti detalieji kontrolės testai biudžeto sudarymo, gautinų sumų, įsipareigojimų, ilgalaikio ir biologinio turto, piniginių lėšų srityse. Atrinktose audito srityse atlikome didelės apimties pagrindines audito procedūras. Audito įrodymai gauti taikant šiuos metodus ir procedūras: dokumentų ir duomenų peržiūrą, situacijos analizę, skaičiavimus, pokalbį, tikrinimą, paklausimą. Audito procedūros buvo atliktos atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Audito metu vertinant 2017 metų Savivaldybės KFAR ir BVAR teisingumą, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad KFAR ir BVAR nėra reikšmingų iškraipymų, atrinkome svarbius subjektus, kurie reikšmingi atskiroms ataskaitų eilutėms ir juose bei Finansų ir biudžeto skyriuje, kuris atsakingas už Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių parengimą, atlikome audito procedūras – kontrolės, detaliuosius testus ir pagrindines audito procedūras. Audito metu nagrinėjome, ar visų 46 subjektų KFAR grupės duomenys atitinka VSAKIS programoje įvestus duomenis. Audito metu nagrinėjome visų 46 subjektų duomenis VSAKIS, pateiktus KFAR sudaryti, 43 asignavimų valdytojų duomenis, pateiktus Savivaldybės BVAR sudaryti, taip pat jų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių informaciją.

Audito metu nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto finansinių ataskaitų rinkinio teisingumui, KFAR teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku KFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos finansinėms ataskaitoms, viršijanti 889,6 tūkst. Eur (apskaičiuota, taikant 1 procento kiekybinį reikšmingumą), taip pat svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku BVAR laikoma apskaitos

klaida, viršijanti 335,5 tūkst. Eur (apskaičiuota, taikant 1 procentų kiekybinį reikšmingumą). Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytą iškraipymų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio ir teisėtumo audito nuomonei pareikšti.

Informacija apie audituotas finansinių ataskaitų sritis ir subjektus

Auditotos sritys	Audituojamas subjektas
Ilgalaikis materialusis turtas	Plungės rajono savivaldybės administracija, Plungės specialiojo ugdymo centras, Plungės vaikų globos namai, Plungės socialinių paslaugų centras
Ilgalaikis finansinis turtas	Plungės rajono savivaldybės administracija
Per vienerius metus gautinos sumos	
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	
Finansavimo sumos	
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	
Ilgalaikių įsipareigojimų ein. m. dalis	
Sukauptos mokėtinos sumos	
Nuosavybės metodo įtaka	
Pagrindinės veiklos kitos pajamos	
Pagrindinės veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos	
Pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	Plungės rajono savivaldybės administracija
Pagrindinės veiklos komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos bei išlaidos	
Transporto išlaikymo išlaidos	Plungės rajono savivaldybės administracija
Išlaidos kitoms prekėms	
Ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidos	
Išlaidos kitiems einamiesiems tikslams	
Inventorizacijos atlikimo vertinimas	Plungės r. Prūsalių mokykla-darželis; Plungės lopšelis-darželis „Nykštukas“; Plungės „Babrungo“ pagrindinė mokykla; Plungės rajono savivaldybės Kulių kultūros centras; Plungės lopšelis-darželis „Raudonkepurnaitė“; Plungės r. Didvyčių daugiafunkcis centras; Plungės lopšelis-darželis „Pasaka“; Plungės lopšelis-darželis „Vyturėlis“; Plungės rajono savivaldybės Šateikių kultūros centras; Plungės rajono savivaldybės kultūros centras; Plungės suaugusiųjų švietimo centras; Plungės sporto ir rekreacijos centras; Plungės socialinių paslaugų centras; Plungės rajono savivaldybės administracija; Plungės visuomenės sveikatos biuras

Teisės aktų, kurių nuostatų laikymasis vertintas, sąrašas:

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir jį įgyvendinantieji teisės aktai.
6. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas
7. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir jį įgyvendinantieji teisės aktai.
8. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
9. Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas.
10. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas ir jį įgyvendinantieji teisės aktai.
11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
12. Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos LR Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719.
13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Savivaldybės 2017 metų biudžeto pajamų plano vykdymas, tūkst. Eur

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Patvirtintas 2017 m. biudžeto planas	Per 2017 metus (didinta/mažinta)	2017 m. patikslintas planas	2017 m. patikslinto plano įvykdymas	2017 m. plano įvykdymo proc.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Gyventojų pajamų mokestis (2017 m. - 78,17 proc.)	13933	343,9	14276,9	14569,8	102,1
2.	Žemės mokestis	280	26	306	313,7	102,5
3.	Nekilnojamojo turto mokest.	364	45	409	409,9	100,2
4.	Paveldimo turto mokestis	10	-3,5	6,5	6,4	98,5
5.	Nuomos mokestis už valstybinę	160	0	160	163,1	101,9
6.	Valstybės rinkliava	35	8	43	47,6	110,7
7.	Pajamos iš baudų, konfiskuoto turto ir kitų netesybų	20	9	29	31,3	107,9
8.	Dividendai	0	10,6	10,6	10,9	102,8
9.	Palūkanos	0	0	0	2,2	
10.	Kitos neišvardytos pajamos	30	4	34	34,2	100,6
11.	Sandoriai materialiojo ir nematerialiojo turto	40	0	40	220,1	550,3
12.	Vietinė rinkliava	15	7,2	22,2	24,4	109,9
13.	Vietinė rinkliava (už atliekų tvarkymą)	924	180	1104	1076,5	97,5
14.	Pajamos už ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą	151,4	12,7	164,1	157,7	96,1
15.	Pajamos už prekes ir paslaugas	149,3	27,6	176,9	167,8	94,9
16.	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinėse įstaigose	547,1	-2	545,1	509	93,4
17.	Mokestis už aplinkos teršimą	38	1,3	39,3	40,4	102,8
18.	Mokestis už valstybės gamtos išteklius	36	5,4	41,4	51,3	123,9
19.	Specialiosios tikslinės dotacijos	11738,3	3616,9	15355,2	14877,1	96,9
	IŠ VISO	28471,1	4292,1	32763,2	32713,4	99,8

Informacija apie vykdytus projektus iš skolintų lėšų per 2017 metus.

Projektai, kuriems buvo naudojamos skolintos lėšos	Suma tūkst. eurų
Kulių miestelio inžinerinių statinių ir viešųjų erdvių sutvarkymas	3,2
Buvusio mokyklos pastato dalies ir viešųjų erdvių Narvaišių kaime kompleksiškas atnaujinimas	26,3
Visuomeninės paskirties pastato, esančio Telšių 3 Alsėdžiuose, atnaujinimas ir pritaikymas kaimo bendruomenės poreikiams, socialinei ir kultūrinei veiklai	21,2
Plungės rajono savivaldybės kultūros centro pastato Plungėje, Senamiesčio a. 3, rekonstrukcija	55,3
Dalies visuomeninės paskirties pastato ir viešųjų erdvių, esančių Platelių miestelio centrinėje dalyje, sutvarkymas	7,4
Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, II etapas	57,2
Aktyvaus poilsio ir pramogų zonos sukūrimas Plungės m. M. Oginskio dvaro teritorijoje, prie autobusų stoties	118,5
Plungės rajono Žem. Kalvarijos kadastrinės vietovės dalies melioracijos sistemų rekonstrukcija	22,0
Plungės rajono Žem. Kalvarijos kadastrinės vietovės dalies melioracijos sistemų rekonstrukcija (melioracijos sistemų naudotojų asociacija „Ajerynė“)	23,4
Plungės Senamiesčio mokyklos kapitalinis remontas	40,0
Darnaus turizmo paslaugų plėtra, priimant bendrus sprendimus	44,6
Paviršinių nuotekų sistemų tvarkymas Plungės mieste	19,5
Plungės dvaro sodybos žirgyno pastato (u. k. 24772) Parko g. 5, Plungės m., Plungės raj. sav., pritaikymo kultūros reikmėms, kapitalinio remonto ir tvarkybos darbų techninis projektas	39,9
Viešosios bibliotekos pastato rekonstravimas, M. Oginskio dvaro ansamblio laikrodinės oranžerijos restauravimas ir pritaikymas bibliotekos reikmėms	16,8
Socialinio būsto plėtra Plungės rajone	7,3
Plungės r. Kulių gimnazijos remontas	42,4
Privažiavimo kelio prie Plungės r. Alsėdžių gimnazijos ir kiemo kapitalinio remonto projektui parengti, projekto ekspertizei, remonto darbams ir statybos darbų techninei priežiūrai vykdyti	104,6
Plungės „Saulės“ gimnazijos laiptų ir stogelio remontas	19,6
Makščių gatvės Alsėdžių miestelyje rekonstrukcijos darbai	38,3
VšĮ Plungės r. sav. ligoninės pastatų Tumo Vaižganto g. 89 ir Tumo Vaižganto g. 91, Plungėje, rekonstravimas (II etapas)	70,0
Iš viso	777,5

Savivaldybės skolos struktūra ir pokytis per 2017 metus

Išlaidų pavadinimas	Skola		Pokytis (- sumažėjo) (+padidėjo)
	2017 m. sausio 1 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	
	tūkst. Eur	tūkst. Eur	
Savivaldybės ilgalaikės paskolos	5721,0	5680,7	-40,3
Savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimas tiekėjams už prekes ir paslaugas	438,4	148,9	-289,5
Socialinės išmokos	69,3	69,3	
Kitos išlaidos	-	-	
Skolos, susijusios su darbo santykiais	57,6	20,9	-36,7
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	832,2	1019,3	+187,1
Iš viso:	7118,5	6939,1	